

ת"פ (תל אביב) 51841-09-23 - מדינת ישראל נ' אליק קובליוב - עניינו הסתיים

ת"פ (תל-אביב-יפו) 51841-09-23 - מדינת ישראל נ' אליק קובליוב - עניינו הסתיים מחוזי תל-אביב-יפו
ת"פ (תל-אביב-יפו) 51841-09-23
מדינת ישראל

נגד

אליק קובליוב - עניינו הסתיים

תומר פינקו

אורן נוימרק - עניינו הסתיים

יעקב קוליקוב

ע"י ב"כ עו"ד מוטי אדטו

אביר יוסף

ע"י ב"כ עו"ד אמיר ברכה

בית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו - יפו

[08.09.2024]

לפני כבוד השופטת מעין בן ארי

גזר דין (נאשמים 4 ו- 5)

כללי

נאשמים 4 ו- 5 (להלן ביחד- הנאשמים) הורשעו על יסוד הודאתם בעובדות כתב אישום מתוקן, בתום הליך גישור שהתקיים בפניי בעניינם, כדלקמן:
נאשם 4- עבירה אחת של סיוע לסחר בסם מסוכן לפי סעיף 13 יחד עם סעיף 19א לפקודת הסמים המסוכנים, תשל"ג- 1973 (להלן- פקודת הסמים) וסעיף 31 לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן- חוק העונשין) (אישום ראשון).
נאשם 5- שתי עבירות של סיוע לסחר בסם מסוכן לפי סעיף 13 יחד עם סעיף 19א לפקודת הסמים, וסעיף 31 לחוק העונשין (אישומים שני ושלישי).
בהתאם להסכמות בין הצדדים, הופנה עניינם של הנאשמים לשירות המבחן, והצדדים טענו באופן חופשי לענישה. עניינם של יתר הנאשמים-
אשר לנאשמים 1 ו- 3, עניינם הסתיים בהסדר טיעון שכלל הסכמה עונשית, כדלקמן: 16 חודשי מאסר לנאשם 1 (הוטלו בהסכמה 7 חודשי מאסר ו- 20 ימים, במצטבר לתקופת מעצרו); 19 חודשי מאסר בפועל לנאשם 3.
אשר לנאשם 2 (להלן- תומר), בעניינו הוגש כתב אישום מתוקן הנפרד מעניינם של יתר הנאשמים, הוא הודה ועניינו קבוע לפניי לשמיעת טיעונים לעונש ליום 15/9/24.
עובדות כתב האישום המתוקן

אישום ראשון (נאשם 4)

בהתאם לעובדות, במועד שאינו ידוע במדויק, על רקע היכרות של נאשם 1 עם הסוכן, העביר נאשם 1 לסוכן את מספר הטלפון של תומר, ומסר לו כי יש ביכולתו של תומר למכור לו סמים מסוכנים. ביום 11/7/23 התקשר הסוכן לתומר וביקש ממנו שישוחח עם נאשם 1 על מנת שיאשר לו לבצע את עסקת הסמים עם הסוכן. ביום 16/7/23, מסר תומר לסוכן כי העניין הוסדר והם תיאמו מפגש בדירתו של נאשם 3. בשעה 20:25 נפגשו הסוכן ותומר עם נאשם 3, בדירתו של האחרון ובמסגרת המפגש מסרו תומר ונאשם 3 לסוכן כי ימכרו לו סמים מסוג קוקאין וסם המכונה 'דוקטור' במחיר נמוך, זאת נוכח היכרותו של הסוכן עם נאשם 1. במעמד זה, סיכם תומר עם הסוכן פרטי עסקה במסגרתה ימכור לסוכן סם מסוג קוקאין במשקל 200 גרם תמורת 200 ₪ לגרם; וסם מסוג 'דוקטור' במשקל 100 גרם תמורת 75 ₪ לגרם. מאוחר יותר באותו היום, שוחח תומר עם הסוכן טלפונית ובמסגרת השיחה מסר לו כי המחיר עבור כל גרם קוקאין עלה ב- 10 ₪, עבור חלקו של נאשם 1 בעסקה. פרטי העסקה אושרו על ידי הסוכן.

למחרת, 17/7/23, עדכן תומר את נאשם 1 בפרטי העסקה, לרבות צפי הרווחים. ובשעה 15:41, תיאמו תומר והסוכן את מקום המפגש ושעתו. בשעה 19:14 לערך, הגיע הסוכן למקום המפגש ושם פגש את נאשם 4 שמסר לו שתי שקיות שהכילו סמים. שקית אחת, הכילה 199.3 גרם נטו סם מסוג קוקאין ושקית נוספת הכילה 99.92 גרם נטו סם מסוג METHYLMETHCATHINONE. בתמורה, מסר הסוכן לנאשם 4 סך של 49,500 ₪. בשעה 19:57 באותו היום, מסר נאשם 4 את הכסף שקיבל מהסוכן עבור עסקת הסמים. למחרת, עדכן תומר את נאשם 1 בדבר השלמת העסקה וברר עמו למי להעביר את חלקו מרווחי העסקה, סך של 2,000 ₪. בגין מעשים אלה, הורשע נאשם 4 בעבירה של סיוע לסחר בסם מסוכן. אישום שני (נאשם 5)

בתאריך 25/7/23, נפגש תומר עם הסוכן, לאחר שנערכו ביניהם שיחות טלפוניות מקדימות. במעמד זה תיאמו פרטי עסקה במסגרתה ימכור תומר לסוכן סם מסוכן מסוג קוקאין במחיר של 210 ₪ עבור כל גרם. בתאריך 26/7/23 בשעה 18:30 לערך, הגיע הסוכן למקום המפגש. בשעה 18:36 לערך, הגיע למקום נאשם 5 כשהוא רוכב על קטנוע מסוג TMAX ונפגש עם הסוכן. במעמד זה, מסר נאשם 5 לסוכן שקית שהכילה סם מסוכן מסוג קוקאין במשקל 200.73 גרם נטו, והסוכן שילם לנאשם 5 סך של 42,000 ₪, כתמורה לעסקת הסמים. בגין מעשים אלה, הורשע נאשם 5 בעבירה של סיוע לסחר בסם מסוכן. אישום שלישי (נאשם 5)

בתאריך 27/7/23 בשעה 12:34 לערך, התקשר תומר לסוכן, שאל אותו האם מרוצה מטיב הסמים שמכר לו בעסקאות הקודמות. הסוכן השיב לו כי הכל כשורה והשניים קבעו לשוחח במועד מאוחר יותר. בין התאריכים 6/8/23 ל-11/8/23, תומר יצר קשר עם הסוכן בשיחות והודעות וסוכם כי ישוחחו במועד מאוחר יותר. בתאריך 13/8/23 התקשר הסוכן לתומר וביקש ממנו לרכוש סמים מסוג קוקאין במשקל 200 גרם במחיר של 210 ₪ לכל גרם. תומר אישר את הפרטים והשניים קבעו להיפגש. למחרת, שוחחו ותומר עדכן את הסוכן אשר למקום המפגש ושעתו וכי נציג מטעמו יפגוש אותו. בשעה 17:04 לערך, הגיע הסוכן בקטנוע למקום המפגש. בשעה 17:09 לערך, הגיע למקום נאשם 5 כשהוא רוכב על קטנוע מסוג TMAX ונפגש עם הסוכן. במעמד זה, נאשם 5 הוציא ממקום חלציו שקית ובה סם מסוכן מסוג קוקאין במשקל 200.72 גרם נטו. הסוכן פתח את תא האחסון של מושב הקטנוע שלו ונאשם 5 מסר לו את הסמים כך שהכניס אותם לתוך תא האחסון. הסוכן מסר לנאשם 5 שקית ובתוכה סך של 42,000 ₪, כתמורה לעסקת הסמים. בשעה 17:12 באותו היום, הגיע נאשם 5 לכתובת דירתו של נאשם 3 ושם מסר לנאשם 3 את כספי התמורה בגין העסקה. בגין מעשים אלה, הורשע נאשם 5 בעבירה של סיוע לסחר בסם מסוכן. תסקירי שירות המבחן

תסקיר בעניינו של נאשם 4, מיום 6/5/24 מעלה כי מדובר בנאשם בן 29, גרוש, וכיום מאורס. עובר למעצרו התגורר עם ארוסתו ועבד בתחום השיפוצים. הוריו של הנאשם התגרשו עת היה הנאשם כבן 5, על רקע התמכרות אביו להימורים. הנאשם ואחיו הצעיר גדלו והתחנכו בבית האם, שמרבית זמנה דאגה לפרנסת הבית ומשכך, לא הייתה מעורבת דיו בחיי הנאשם ואחיו והתקשתה להוות עבורם דמות סמכותית ותומכת. מכורח הנסיבות, החל הנאשם להשתלב במסגרות תעסוקתיות מגיל צעיר וקיבל על עצמו תפקיד הורי שלא אפשר לו להיות פנוי לצרכיו. בילדותו, התקשה הנאשם להשתלב חברתית בשל מוצאו ופערי תרבות, חש אי שייכות והתמודד עם קשיים לימודיים. הנאשם סיים 12 שנות לימוד, ללא בגרות, ושירת שירות צבאי מלא. במסגרת השירות הצבאי, במבצע "צוק איתן", נחשף למראות קשים בעת שמילא תפקיד. במהלך מעצרו הנוכחי, על רקע מלחמת "חרבות ברזל" התעוררו אצלו תסמינים פוסט טראומטיים.

אשר למצבו הבריאותי, לנאשם מום מולד ברגלו, ובשנת 2016 נפצע ברגלו בתאונת "פגע וברח" והוא נדרש להליך שיקום ממושך. כיום, מקבל טיפולי פיזיותרפיה במסגרת שב"ס. לדברי הנאשם, החל לצרוך סמים כדרך התמודדות עם קשיים ותסכולים שחווה לאורך השנים ולאחר פציעתו, העמיק את השימוש והחל לצרוך משככי כאבים באופן אינטנסיבי. זמן קצר עובר למעצרו, החל במעקב פסיכיאטרי ונטל טיפול תרופתי.

לדברי הנאשם לא הייתה לו היכרות מוקדמת עם נאשמים 1 ו-5 וכיום לא מקיים קשר עם מי מהנאשמים הנוספים בפרשה. הנאשם נטל אחריות חלקית למעשיו, שכן השליך האחריות לעבר נאשמים אחרים שלדבריו ניצלו את חובותיו הכספיים ואת היותו מכור לסם, אולם הכיר בנזקים החברתיים העלולים להיגרם כתוצאה מהפצת הסמים בחברה. במסגרת מעצרו משולב הנאשם בהליכים טיפוליים. הנאשם נמצא במעקב פסיכיאטרי ונטל טיפול תרופתי התואם למצבו, מגיע לשיחות טיפול פרטניות, מוסר בדיקות שבועיות לאיתור סמים, משולב בתעסוקה ונמצא בתכנית הכנה לפרויקט "מצפן" של שב"ס, פרויקט טיפול אינטנסיבי בבעיות התמכרות. התרשמות גורמי הטיפול בשב"ס כי הנאשם משתף פעולה בהליך הטיפולי, משתתף באופן אקטיבי, מנהל שיח פתוח ומשתף, כי הוא מכיר בקשייו ובנזקקותו הטיפולית העמוקה ומגלה מוטיבציה להמשך דרך זו. כמו כן, הנאשם מתפקד במסגרת שב"ס באופן תקין, ללא עבירות משמעת. בשלב זה, לא הומלץ על הפנייתו להליכי גמילה בקהילה. שירות המבחן התרשם כי קיים סיכון להישנות עבירות בתחום הסמים אולם הנאשם מגלה מוטיבציה להמשך בטיפול, והמליץ על ענישה מוחשית לצד המשך הליכי הטיפול במסגרת שב"ס.

תסקיר בעניינו של נאשם 5 מיום 18/6/24 מעלה כי מדובר בנאשם בן 24, נשוי ואב לתינוק כבן 10 חודשים. עובר למעצרו, התגורר עם רעייתו בבית הוריה וכיום שוהה בתנאים מגבילים בבית אמו. הוריו של הנאשם התגרשו עת היה כבן 3, מאז האב לא עמד בקשר עם בני המשפחה ואמו של הנאשם גדלה אותו ואת 4 אחיו לבדה. היחסים בין הנאשם לאחיו קרובים ותומכים, ובני משפחתו נעדרו עבר פלילי ומנהלים אורח חיים תקין. לפני מספר שנים חודש הקשר עם האב, והם מנהלים כיום קשר מרוחק.

הנאשם התחנך במסגרות חינוך תורניות, בתנאי פנימייה ובהמשך שירת שירות צבאי מלא בחטיבה קרבית. לאחר שחרורו, השתלב במסגרות תעסוקה מזדמנות והתקשה לשמור על יציבות תעסוקתית לאורך זמן. בנסיבות אלה, הוא החל ליטול הלוואות לגורמים שונים, עד שצבר חובות כספיים משמעותיים. לדברי הנאשם, חובותיו הכספיים לצד מחויבותו המשפחתית, הם שהביאו אותו לכדי ביצוע העבירה והוא פעל לצורך השגת כסף מהיר וקל, ללא מחשבה מעמיקה על חומרת המעשים והשלכותיהם.

הנאשם הודה במעשים המיוחסים לו, נטל אחריות והביע חרטה וניכר כי ההליך המשפטי מהווה גורם הרתעה משמעותי עבורו.

במסגרת הקשר עם שירות המבחן, שולב הנאשם בהליכים טיפוליים בשירות. כך, השתלב בקבוצה טיפולית ייעודית לעצורי בית במסגרתה נטל חלק פעיל בשיח הקבוצתי, וההתרשמות כי הוא מגלה נכונות להיעזר בקבוצה והוא בעל יכולת להיתרם מהטיפול. כמו כן, תרם ההליך הטיפולי לחיזוק קשריו המשפחתיים, והגביר את יכולתו לשתף את סביבתו הקרובה בקשייו ולראות בהם גורמי תמיכה. לצד האמור, התרשם השירות מפער בין תפיסתו החיובית של הנאשם את עצמו ובין היותו בהליך של גיבוש זהות עצמית, שהובילו לא אחת לנכס לעצמו תפקידים שאינם מותאמים ליכולותיו. השירות סבור כי נדרש המשך טיפול לשם הגברת מודעותו של הנאשם אשר לדפוסיו ולמוקדי הסיכון בעניינו. הערכת שירות המבחן כי מדובר במי שטרם הפנים דפוסי חשיבה שוליים, ומחזיק בשאיפות נורמטיביות לעתיד. כמו כן מדובר בנאשם בעל יכולת תפקודיות, שביכולתו להפיק תועלת מהמשך טיפול, וההתרשמות הינה כי ענישה טיפולית-שיקומית תוכל להפחית את הסיכון להישנות ביצוע עבירות דומות בעתיד ולהגביר את סיכויי שיקומו, ואילו ככל שייקטע ההליך הטיפולי, לא ניתן יהיה לשלול סיכון להישנות ביצוע עבירות. בנסיבות אלה, המליץ שירות המבחן על צו מבחן למשך שנה, לצד ענישה של מאסר בעבודות שירות.

ראיות לעונש

נאשם 4-

הגב' יאנה קוליקוב, אמו של נאשם 4, סיפרה על עלייתה ארצה והמורכבות שהייתה כרוכה בכך עבורה ועבור ילדיה, שאמנם נולדו בארץ, אולם קשיי ההשתלבות היו גם מנת חלקם. עוד סיפרה העדה על ילדותו של נאשם 4 שנולד עם מום ברגל ונדרש להתערבות כירורגית ותקופת שיקום ארוכה, בסיומה נותר עם מוגבלות. לדברי העדה, למרות הקשיים שחווה, הנאשם תמיד מילא את זמנו בעשייה חיובית- למד והלך לחוגים, היה מדריך בצופים, התנדב במד"א ושארף להיות רופא. לאחר הלימודים התגייס לצבא, השלים שירות מלא ובתקופה זו הרגישה שחל שינוי בנאשם, שינוי התנהגותי ותפקודי עד כדי הידרדרות להזנחה עצמית והרס עצמי. לימים הבינה שדובר בפוסט טראומה מחוויית ומראות קשים אליהם נחשף במסגרת השירות הצבאי במבצע "צוק איתן". בהמשך, נישא לאישה שמערכת היחסים עמה הייתה הרסנית עבורו ונמשכה כ- 6 שנים. לאחר הפרידה, האמינה שהנאשם בדרך לחזור למסלול חיים נכון, עד שנקלע לתאונת דרכים שבה נפצע קשה ברגלו, הוא נותח וסבל מכאבים קשים בגינם החל לצרוך סמים, ומשם הידרדר עד לביצוע העבירות. העדה ביקשה להתחשב בנסיבות אלה בעת גזירת הדין, כלשונה: "אני מבינה שהוא עשה עבירה חמורה והוא צריך להיענש, אבל יש סיבות ויש סיפור מאחורי זה. הוא צריך לטפל בנפש שלו... מבקשת שהעונש שיהיה מעניש ולא שובר".

נאשם 5-

הגב' אחינועם יוסף, אמו של נאשם 5, סיפרה כי הנאשם הוא בנה הצעיר מתוך 5 בנים. בילדותו, כאשר היה כבן 5, התגרשה מאביו וגידלה את ילדיה לבדה, ועשתה מאמצים כבירים כדי לדאוג להם ולספק את כל צרכיהם. העדה הביעה גאווה במשפחה שבנתה, סיפרה על ילדיה, על היחסים הקרובים בין בני המשפחה והרחיבה אודות הנאשם. סיפרה שלמד בישיבה, התחתן וניהל חיים טובים, הדגישה שהמשפחה תמיד הייתה לצדו, וכיום חווה קושי גדול להתמודד עם מעשיו, ומגנה אותם. העדה סיפרה על ההליך הטיפולי שעובר הנאשם, שכן הוא מתגורר בביתה בתנאים מגבילים והיא מלווה אותו בכל שנדרש. סיפרה על שינוי שחל בנאשם, על החרטה שמביע בגין מעשיו, על תפקוד תקין בעבודה, על תפקודו בהיבט המשפחתי ובפרט הטיפול בבנו התינוק. עוד עמדה על הקשר של הנאשם עם קצינת המבחן ורצונו להשתפר ולהמשיך בדרך טובה. לדבריה, המשפחה כולה מלווה אותו בתהליך ותומכת בו, כלשונה: "אני מאמינה שאדם עושה משהו רע אז נענש, אבל אני גם מאמינה בשיפור ועושה תהליך, הוא לא יחזור על זה, אני רואה את זה בבית".

מר דוד יוסף, אחיו של נאשם 5, מלווה את הנאשם בהליך הטיפולי שעובר. סיפר כי הוא מבוגר מהנאשם ב-17 שנים, ולאורך כל חייו תמך בו וליווה אותו. העד הביע אכזבה ממעשיו של הנאשם, חש כעס על מעורבותו בפלילים אך לצד זאת גאה בו על התהליך החיובי המשמעותי שהוא עובר ועל המאמצים שמשקיע לשנות את אורחותיו. העד סיפר שהנאשם עובד, מתפלל ומנהל חיים נורמטיביים, ביקש להתחשב בכך שבחר בדרך שיקומית וליתן לו הזדמנות להשלים את התהליך בו החל. עיקרי טענות הצדדים לעונש

ב"כ המאשימה הדגישה את הנזק הפוטנציאלי הטמון בהפצת סם מסוכן, ובשים לב להיקף הסמים, סוגם ומשקלם, על אף שהנאשמים הורשעו בסיוע לסחר, הרי מידת אשם משמעותית. ב"כ המאשימה הפנה לכך שנאשם 4 מסר לסוכן שתי שקיות שהכילו סם מסוג קוקאין במשקל 199 גרם נטו וסם מסוג METHYLMETHCATHINONE במשקל 99.92 גרם וקיבל מהסוכן תמורה בסך של 49,500 ₪, אותה מסר לאחר; נאשם 5, בשתי הזדמנויות מסר לסוכן סם מסוג קוקאין במשקל של 200 גרם, וסך הכל מסר לו 400 גרם קוקאין. בעסקה אחת קיבל מהסוכן תמורה בסך 42,000 ₪ ובעסקה נוספת קיבל תמורה זהה אותה העביר לנאשם 3.

ב"כ המאשימה ציין כי כתב האישום הוגש במסגרת פרשת סוכן רחבה, במסגרתה הוגשו 9 כתבי אישום כנגד 27 נאשמים סך הכל. הפנה לכך כי כל התיקים שהוגשו במסגרת הפרשה הסתיימו. לצורך קביעת מתחם הענישה, הפנה למתחמים שנקבעו בכתבי האישום הנוספים בפרשה בשים לב להבדלים הנובעים מהיקף עסקאות הסמים. עוד הפנה למתחמים שנקבעו בפסיקה נוספת שהגיש, ממנה ביקש להקיש לענייננו. בעניינו של נאשם 4 עתר ב"כ המאשימה למתחם שנע בין 40 ל-60 חודשי מאסר; בעניינו של נאשם 5 עתר לקבוע מתחם ענישה אחד לעבירות שביצע בשני האישומים, שנע בין 54 ל-70 חודשי מאסר.

אשר למיקום עונשם של הנאשמים במתחמים, בעניינו של נאשם 4 הפנה לרישום פלילי, הודאתו בכתב האישום המתוקן ונטילת אחריות וכן לנסיבותיו האישיות כפי שנשמעו מאמו והובאו בתסקיר שירות המבחן וביקש למקם את עונשו בשליש התחתון של המתחם ולהטיל עליו 44 חודשי מאסר וקנס משמעותי; בעניינו של נאשם 5 הפנה להיעדר עבר פלילי, הודאה ונטילת אחריות ולאמור בתסקיר. נטען כי בעניינו סבורה המאשימה שאין הצדקה לסטות ממתחם הענישה מטעמי שיקום, אלא למקם את עונשו בתחתית המתחם. עוד ביקש כי יוטל עליו קנס בסך 42,000 ₪.

ב"כ נאשם 4 טען כי חלקו של נאשם 4 פחות מחלקם של יתר הנאשמים, ובפרט פחות מחלקו של נאשם 3. נטען כי הסיוע המיוחס לנאשם 4 הוא שולי שכן מסתכם בשליחות גרידא, בעוד הוא לא היה בעל השליטה על העסקה ועל פרטיה, והתמורה הכספית מהעסקה לא נשארה בידו אלא הוא העבירה לאחר. בהקשר זה הפנה לעניינו של נאשם 3 וטען כי קשירת הקשר המיוחסת לו מתייחסת לכך שנטל חלק בניהול המו"מ עם הסוכן, ומדובר במעורבות מהותית עד כדי קרבה למבצע עיקרי, בנוסף מיוחסת לו עבירת סיוע באישום נוסף בגין קבלת תמורה העסקה מנאשם 5 לידיו. ב"כ נאשם 4 ביקש לקבוע את מתחמי הענישה בהתאם לעקרון אחידות הענישה, בהתחשב בעונש שנגזר על נאשם 3 (הפנה לע"פ 2646/15 מדינת ישראל נ' שאדי אבו בכר (16/7/2015)), תוך אבחנת עניינו של נאשם 4 לקולא, שכן מידת מעורבותו בביצוע עסקאות הסמים פחותה משמעותית, בהיבט המהותי ובהיבט הכמותי. הפנה לפסקי דין מהם ביקש להקיש בעניינו לעניין מדיניות הענישה. עוד התייחס להיותו סובל מפוסט-טראומה, טען כי יש להתחשב בנתון זה בעת קביעת המתחם והפנה לפסיקה בהקשר זה.

ב"כ נאשם 4 טען בנוגע לנסיבות מעצרו של הנאשם, אשר לאחר שביצע את העבירה בגינה נותן היום את הדין, החליט שברצונו להיעצר, במטרה להפריד את עצמו ולהתנתק מיתר הנאשמים. הוא החזיק בסמים בנוכחות שוטר ששהה סמוך אליו, מה שהוביל למעצרו ובהמשך לעונש מאסר שהוטל עליו, אותו מרצה כיום (הפנה לכתה"א ולגזר הדין בתיק ת"פ 51841-09-23). נטען כי בעקבות האמור, סברו יתר הנאשמים כי הוא הסוכן בפרשה, והדבר הקשה עליו מאוד את תקופת המעצר.

אשר לעונש המתאים לנאשם, ב"כ הנאשם הפנה להודאתו של נאשם 4, ונטילת אחריות למעשיו. טען בהרחבה אשר לנסיבותיו האישיות והרפואיות של הנאשם. בפרט, הפנה לתסמיני פוסט טראומה קשים מהם סובל מאז שחרורו מצה"ל, שהחמירו בתקופת המעצר, בעקבות המלחמה. הפנה לבעיות רפואיות של הנאשם, לנכות ברגלים ממנה סובל, לכאבי שיניים קשים מהם סבל בתקופת מעצרו שלא טופלו על ידי שב"ס עד ששינה סטטוס לעצור-שפוט. חרף קשיים רבים שחווה במסגרת המעצר, הוא החל בהליך טיפולי במסגרת שב"ס, הוא משתף פעולה ומביע מוטיבציה להמשך טיפול ועריכת שינוי בחייו, הוא משולב בעבודה במסגרת שב"ס כאחראי מפעל ותפקודו בתקופת המעצר חיובי.

לאור האמור, בשים לב לעקרון אחידות הענישה בתיק זה ולנסיבותיו האינדיבידואליות של הנאשם, עתר לעונש של 16 חודשי מאסר, בחופף למאסר שמרצה כיום.

נאשם 4 הגיש לעיוני מכתב במסגרתו פרט בהרחבה את אורחות חייו ונסיבותיו האישיות המורכבות והוסיף עליהם בדברו האחרון. עיקרי הדברים שמסר, בעל פה ובכתב, יובאו בתמצית תוך שמירה על צנעת הפרט. הנאשם סיפר על נכות עמה מתמודד כל חייו, בעקבות מום מולד ברגליים וניתוחים שנאלץ לעבור מגיל ינקות, המשפיעים עליו ועל תפקודו עד היום. תיאר ארוכות את שנות ילדותו וקשיים שחווה שהיו כרוכים בגירושי ההורים, היות האם המפרנסת העיקרית ותפקיד אבהי שלקח על עצמו לדאוג לאחיו הקטן. עוד שיתף בנוגע לקשיים שחווה כילד להורים עולים חדשים, וניסיונות תמידיים שלו להשתלב בחברה ולהוכיח כי הוא "חלק מהעם". כך, הצליח לסיים לימודים עם בגרות חלקית, היה פעיל כמדריך בצופים, התנדב במד"א ובבתי אבות והשלים שירות צבאי מלא.

הנאשם שיתף בהרחבה, ותוך התרגשות גדולה ובכי, אודות אירוע אליו נחשף במהלך שירותו הצבאי, במסגרת תפקידו במבצע "צוק איתן" הקשור בפינוי גופות חבריו בחאן יונס. הנאשם תיאר את פרטי האירוע בקושי רב, שיתף בתחושות קשות שמלוות אותו מאז, ועד היום והסבו לו קשיים עמוקים בחיים. בעקבות האירוע, החל לצרוך אלכוהול וסמים, נישא לאשה המתמודדת עם מחלת נפש, כאשר היחסים עמה הסבו לו סבל יומיומי.

לדבריו, הוא נעצר בגין החזקת סמים ובעקבות מעצרו והתנהלות ההליך המשפטי הצליח לעשות שינוי מסוים בחייו, הוא הפסיק להשתמש בסמים, התגרש, החל ללמוד ומצא עבודה ואף התחיל זוגיות חדשה וטובה. דווקא בשלב זה, היה מעורב בתאונת דרכים במסגרתה נפצע בירך ובגב, הוא נותח, נדרש לתקופת שיקום והחל לצרוך משככי כאבים. אז, חלה הידרדרות בחייו ובמצבו, הוא חזר לצרוך סמים ונקלע לחובות כספיים אשר הובילו אותו בסופו של יום לביצוע העבירה. לדברי הנאשם, מאז, הוא בחר לעשות שינוי בחייו. הוא הפסיק לעשות שימוש בסמים ונרתם להליכים השיקומיים המוצעים לו במסגרת שב"ס. כך, עבר הליך גמילה, השתלב בטיפול ובתעסוקה. כלשונו: "לקח לי זמן לעכל את המצב ובסוף בחרתי כבר עכשיו להציל את החיים שלי ולמצות את כל מה שבית המעצר מציע... אני רוצה להגיד שאחרי דרך ועבודה קשה הבנתי שיש דרכים אחרות להתנהג בחיים". הנאשם הצר על מעשיו ונטל אחריות בגינם וביקש מבית המשפט הזדמנות.

ב"כ נאשם 5 הדגיש את חלקו הפחות של נאשם 5 בביצוע העבירות, באופן בו שימש שליח למסירת הסמים והעברת התמורה. טען כי מילא אחר הוראות שקיבל מהמבצעים העיקריים ושימש ידם הארוכה. כך, הנאשם לא היה בעל הגישה לסמים, לא קבע את תנאי העסקה, לא ניהל כל קשר עם הסוכן, לא היה בעל שליטה על תזמון העסקה, כמויות הסם והתמורה הכספית וחלקו, ביחס לאחרים, ובעיקר ביחס לנאשם 3- פחות. עוד טען כי בנסיבות אלה, ובמובחן מעניינו של מבצע עיקרי, הנתון של כמות הסם איננו פקטור מכריע בקביעת מתחם הענישה, זאת בשים לב לטיב הסיוע כאמור.

אשר למתחם הענישה, ביקש לאבחן מעניינו של נאשם 5 מקרים אליהם הפנה ב"כ המאשימה בהם נדון עניינם של מסייעים אשר באותו כתב אישום הורשעו גם כמבצעים עיקריים, מה שמייחס להם מידת מעורבות גבוהה יותר בביצוע העסקאות, בהשוואה לשליחים שממלאים אחר הוראות כמו נאשם 5 (לדוגמא: ע"פ 1654/16 שרר נ' מ"י (27/2/2017)).

ב"כ נאשם 5 הפנה לנסיבותיו האישיות של הנאשם, בחור צעיר, נעדר עבר פלילי, שגדל ללא אב, במציאות חיים מורכבת. אמו נאלצה להתמודד עם גידול חמשת ילדיה בגפה, תוך התמודדות עם קשיים כלכליים וקשיים נוספים הכרוכים בכך ועל אף האמור, הצליחה לגדל ילדים לתפארת. הנאשם, וכל אחיו, שירתו בצבא כלוחמים, הנאשם אף קיבל את הצטיינות במסגרת השירות הצבאי. אחיו מלומדים ועובדים ומנהלים חיים נורמטיביים לעילא ולעילא. נטען כי הנאשם 5 נקלע למציאות חיים ולהשתלשלות אירועים מצערות, התקשה להתפרנס והתמודד עם קשיים כלכליים בגינם נטל הלוואות כספיות והתקשה לעמוד בהחזרים. הנאשם נטל הלוואות נוספות מאותם הגורמים שהביאו אותו לכדי ביצוע העבירות לצורך כיסוי חובותיו שהוסיפו להעמיק.

ב"כ נאשם 5 הפנה להודאתו של הנאשם ולנטילת אחריות למעשים שביצע, לאמור בתסקיר שירות המבחן בנוגע לנסיבות חייו ולהליך השיקומי שעבר במסגרת הקשר שלו עם השירות. כך, הדגיש את התרשמות שירות המבחן אשר להיעדר דפוסי חשיבה עברייניים ולהיותו בעל פוטנציאל שיקומי משמעותי. הדגיש את שיתוף הפעולה שלו בהליך השיקומי, הגעתו לכל המפגשים והשתתפותו הפעילה במהלכם, בפרט מוטיבציה שמפגין להמשך טיפול ותכנית טיפולית נוספת בה צפוי להשתלב במסגרת צו המבחן המבוקש.

עוד הפנה לקשיים שחווה במסגרת הנישואין, ולכך שעשה מאמצים רבים על מנת לעשות שלום בית ולשמור על התא המשפחתי שלו. כיום הנאשם ורעייתו מאוחדים, היא תומכת בו והם מטופלים יחד, וגם להיבט זה יש משמעות בכל הנוגע לשיקומו של הנאשם. טען כי נאשם 5 בעל פוטנציאל שיקום משמעותי המצדיק סטייה לקולא ממתחם הענישה, הפנה לפסיקה בעניין שיקום, ועתר לאמץ את המלצת שירות המבחן בעניינו.

ב"כ נאשם 5 טען אשר לקשיים שחוזה הנאשם במסגרת מעצרו, שכן נעצר כשבועיים לאחר הולדת בנו, והיה עצור מעל 3 חודשים במהלכם פרצה המלחמה, בעוד הוא שהה בתא עם בני מיעוטים. במעצרו, סבל הנאשם מאלימות ומהתנכלויות, תקופה זו הייתה קשה מאוד עבורו והוא כיום חרד מפני המחשבה שיאלץ לחזור לבית הסוהר, דבר המדיר שינה מעיניו. עוד טען כי כליאתו תוביל להידרדרות במצבו, תסכל את סיכויי שיקומו ותבטל את ההישגים המרשימים אליהם הגיע בטיפול.

בנסיבות אלה עתר להתחשב בתקופת המעצר כימי מאסר ולהטיל עליו מאסר נוסף שירוצה בדרך של עבודות שירות ובהקשר זה הפנה לע"פ 8622/19 פלוני נ' מדינת ישראל (5/6/2020), שם בית המשפט העליון הורה כי עונש מאסר למשך 9 חודשים שהוטל על המערער יפוצל כך שמחציתו ירוצה מאחורי סורג ובריה, ומחציתו בדרך של עבודות שירות.

נאשם 5 הביע צער על מעשיו, שיתף כי מתבייש במעשים, חש תחושות אשמה ובושה בעיקר מול משפחתו וחבריו. סיפר על תקופת שירותו הצבאי כלוחם בחטיבת גבעתי, על רצונו לשוב לשרת במילואים עם חבריו, בייחוד בתקופה רגישה זו. שיתף כי המעצר הקשה עליו מאוד, והדבר נובע הן מההיבט המשפחתי שכן נעצר כשבועיים לאחר הולדת בנו והוא לא פגש בו עד שהיה בן 4 חודשים, והן מקשיים פיזיים ונפשיים שחוזה בעת המעצר. סיפר על אלימות שחוזה על שאילצו אותו לישון על הרצפה ומנעו ממנו אוכל. ציין כי עשה טעות, ולא הבין בשעת המעשה את חומרת המעשים, אולם כיום מבין את חומרתם ומצר עליהם. כמו כן גילה תובנה אשר לנזקים שהיו עלולים להיגרם אם הסמים היו מגיעים לציבור, ציין כי אין לו קשר לעולם הסמים והוא שמח שהמשטרה תפסה את הסמים ושלא נגרם נזק. ביקש מבית המשפט להתחשב בו וליתן לו הזדמנות קביעת מתחם העונש ההולם כללי.

נאשם 4 הורשע בעבירה אחת בכך ששימש כשליח לביצוע עסקת סמים אחת, בגינה נכון ומוסכם שייקבע מתחם ענישה אחד. בעניינו של נאשם 5, מקובלת עליו עמדת ב"כ הצדדים לפיה נכון לראות בשתי עסקאות הסמים אירוע אחד, בהינתן הקשר ההדוק ביניהן וסמיכות הזמנים, ולקבוע בגין מתחם אחד כולל. מתחמי הענישה ייקבעו בשים לב לערכים המוגנים שנפגעו ומידת הפגיעה בהם, לנוכח נסיבות ביצוע העבירות, מידת מעורבותם של הנאשמים וטיב הסיוע, ובהתחשב במדיניות הענישה הנוהגת בפסיקה בנסיבות דומות ככל שניתן. עוד ייקבעו המתחמים בשים לב לרף הענישה שנקבע בעניינים של נאשמים נוספים בתיק זה ובפרשת הסוכן הכוללת הערכים המוגנים.

הערכים החברתיים שנפגעו מביצוע העבירות הם הצורך להגן על שלום הציבור, ביטחונם ובריאותם מפני הפגיעה והנזקים ההרסניים שכרוכים בשימוש באותם סמים, לכל שכבות החברה- קרי, הנזקים הישירים למכורים לסמים, אשר פעמים רבות נופלים כנטל על החברה; והנזקים העקיפים בגינם נדרשת ההגנה על הסדר הציבורי ובטחון הציבור מפני עבריינות עקיפה, הנגרמת הן מצד העוסקים בסחר והן מצד לקוחותיהם, ופוגעת במרקם החברתי כולו (ראו ע"פ 7952/15 מדינת ישראל נ' שץ (15/2/2016)).

נקבע לא אחת כי יש לשרש את נגע הסמים מן היסוד, בין היתר על ידי הטלת עונשים מרתיעים על המעורבים בכל שרשרת הפקת הסם והפצתו (ראו ע"פ 8988/16 בן סימון נ' מדינת ישראל (8/3/2017), ע"פ 1987/15 דרורי נ' מדינת ישראל (17/8/2015), ע"פ 1945/13 עאמר נ' מדינת ישראל (5/10/2014)).

באשר לעוצמת הפגיעה בערכים החברתיים, ברי כי בהקשר זה נודעת חשיבות לסוג הסם ולהיקף הסחר (ע"פ 5065/15 אל קאדר נ' מדינת ישראל (20/4/2016)), כמו גם לנסיבות ביצוע העבירות ובפרט לטיב הסיוע.

נסיבות ביצוע העבירה

הנאשמים סייעו לביצוע עסקאות סחר בסמים, אשר אינם נמנים על הסמים הנחשבים קלים. השלכותיו הקשות של סם מסוג קוקאין על המשתמשים בו- ידועות (ראו ע"פ 4522/18 אסאבן נ' מדינת ישראל (11/11/2018)); ואשר להשלכותיו של סם Methylmethcathinone וסכנות השימוש בו, אפנה לע"פ 1635/14 שי יהודה נ' מדינת ישראל (21/8/2014).

היקף הסחר לו סייעו הנאשמים- נרחב, ומדובר בכמות סם המיועדת לחלוקה למנות רבות. הסמים אמנם נתפסו, ובדרך זו נמנעה הפצתם למשתמשי הקצה, אולם הנזק הפוטנציאלי שעלול היה להיגרם מהפצת הסמים הוא משמעותי וחולש מעבר לנזקים הישירים של השימוש בסם, שכן פוגע כאמור בחברה כולה הסובלת מעבריינות הסמים ומהעבריינות הנלוות לה.

תפקידם של הנאשמים היה לשנע את הסמים, למסור אותם לסוכן ולקבל את כספי התמורה ולהעבירם. בכך, שימשו כחולייה המקשרת בין משלח הסם לבין ה"סוחר" שלידין אמור היה הסם להגיע.

ברי כי מעשיהם כרוכים בהיערכות מוקדמת ותיאום מסוים עם השותפים האחרים, שכוללים קבלת הוראות לביצוע העסקה והצטיידות בסמים לצורך מסירתם. עם זאת, הם לא היו שותפים לתכנון ולא הייתה להם שליטה על אופן ביצוע העסקאות, היקף הסמים והתמורה.

נאשם 4 מסר לסוכן כ- 200 גרם קוקאין וכ- 100 גרם סם מסוג METHYLMETHCATHINONE, וקיבל ממנו בתמורה סך של 49,500 ₪, אותם מסר לאחר. העסקה נרקמה בין תומר ונאשם 3 לסוכן, ואילו נאשם 4 לא השתתף בגיבוש תנאי העסקה, אלא שימש כשליח באופן חד פעמי.

נאשם 5 סייע לביצוע שתי עסקאות, הראשונה ביום 26/7/23 אז מסר לסוכן שקית שהכילה סם מסוג קוקאין במשקל של כ- 200 גרם וקיבל בתמורה 42,000 ₪. במסגרת העסקה השנייה, ביום 14/8/23 מסר לסוכן שקית שהכילה סם מסוג קוקאין במשקל של כ- 200 גרם וקיבל תמורתה סך של 42,000 ₪- אותם מסר לנאשם 3. העסקאות נרקמו בין תומר לסוכן, ואילו נאשם 5 לא השתתף בגיבוש תנאי העסקאות, אלא שימש כשליח בשתי העסקאות.

חלקם של הנאשמים אמנם אינו מבוטל בתוך המסכת העבריינית, ודאי שהיה בו כדי לתרום לביצוע עסקאות הסמים, אולם יש להביא בחשבון שלא הם תכננו את העסקאות, שלטו על כמות הסם ותמורתו, ואף לא גרפו את הרווחים, בשונה ממעורבים נוספים בפרשה.

משכך, אמנם פגעו מעשיהם של הנאשמים בערכים המוגנים, אלא שבמידה פחותה מעצמת הפגיעה הכרוכה במעשי הנאשמים הנוספים, שמעמדם בהיררכיית שרשרת ההפצה גבוה יותר.

בעניינו של נאשם 4 נטען כי יש ליתן משקל להיותו סובל מפוסט-טראומה, שנודעת לה השלכה על הסיבות שהביאו אותו לבצע את העבירה (סעיף 40ט(5) לחוק העונשין). מבלי להקל ראש בקשיו של נאשם 4 ובתסמינים אותם חווה, הטענה בדבר אבחנתו כפוסט-טראומטי לא בוססה כדבעי, ולא הוצגו מסמכים רפואיים או אבחוניים כפי הנדרש לשם התחשבות בנתון זה לצורך קביעת המתחם. יחד עם זאת, נסיבותיו וחוויותיו הטראומטיות לא נעלמו מעיני, נודעת להם חשיבות, והם יובאו בחשבון במסגרת גזירת דינו.

מדיניות הענישה

בחינת מדיניות הענישה הנוהגת מעלה, כי הענישה בעבירות סמים מגוונת, ונעוצה מטבע הדברים, בקשת שיקולים רלוונטיים, בהם סוג הסם ומשקלו, כמו גם נסיבות הסיוע ומידת הקשר והמעורבות בביצוע עסקאות הסמים. ב"כ המאשימה הפנה לפסקי דין מהם ביקש להקיש בעניינו, הגם שמדובר בנאשמים שהורשעו בעבירות סיוע לצד עבירות סחר, והם מעורבים בעולם הסמים ובעלי נגישות אליהם, בין היתר:

ע"פ 1654/16 שרר נ' מדינת ישראל (28/1/2013) המערער הורשע על יסוד הודאתו, בעבירות סמים במסגרת פרשת סוכן משטרתי. באישום הראשון, הורשע בכך שסחר בקוקאין במשקל של 36.2 גרם, ובגין האמור קבע בית המשפט המחוזי מתחם שנע בין 24 ועד 48 חודשי מאסר; באישום השני הורשע בסיוע לשתי עסקאות סם מסוג קוקאין במשקל 188.1 גרם בגין קבע בית המשפט מתחם שנע בין 36 עד 60 חודשי מאסר. המערער, בעל עבר פלילי מכביד, נדון ל- 54 חודשי מאסר, מע"ת, פסילת רישיון נהיגה וקנס בסך 25,000 ₪. הערעור בבית המשפט העליון, נדחה.

יצוין כי בעניין שרר הנ"ל קבע בית המשפט כי המערער היה בעל נגישות גבוהה לסמים, וכי תפקידו בשרשרת הפצת הסם היה משמעותי, לרבות באישום השני במסגרתו יוחסה לו עבירת הסיוע- הגם שיזם את הסחר והיווה חוליה הכרחית בביצועו.

ע"פ 379/23 שיינר נ' מדינת ישראל (28/9/2023) המערער הורשע על יסוד הודאתו, בעבירות סמים במסגרת פרשת סוכן משטרתי. באישום הראשון הורשע בסחר בקוקאין במשקל 30 גרם תמורת 8,400 ₪ בכך שתיאם את פרטי העסקה עם הסוכן וביצע את העסקה בפועל; ובאישום נוסף הורשע בסיוע לסחר בקוקאין במשקל של 100 גרם, בכך שתיאם עם הסוכן את פרטי העסקה וסייע לנאשם נוסף בביצוע העסקה. בית המשפט המחוזי קבע מתחם אחד בגין שתי העסקאות, שנע בין 30 עד 48 חודשי מאסר, וצוין כי "מתחם הענישה ההולם כאן, בשים לב לכך שהסמים לא נמכרו בארוע אחד, ובחלקו הממשי של כל נאשם במימוש העסקאות גם בשעה שהיה מסייע...". המערער, בעל עבר פלילי רלוונטי, נדון ל- 32 חודשי מאסר והופעל בעניינו מאסר מותנה בן 9 חודשים, בחופף ובמצטבר כך שירצה מאסר כולל של 36 חודשים, מע"ת וקנס בסך 4,000 ₪. הערעור בעניינו נדחה.

ע"פ 2467/19 גרשומוב נ' מדינת ישראל (12/5/2019) המערער הורשע על יסוד הודאתו בעבירות של סחר בקוקאין במשקל 50 גרם בכך שיזם את ביצוע העסקה, תיאם את פרטיה עם הסוכן, מסר לו את הסם וקיבל לידיו את התמורה; עוד הורשע בסיוע לסחר בקוקאין במשקל 48.25 גרם, בכך שתיאם את פרטי העסקה עם הסוכן, מסר לו סם שקיבל מאדם אחר ונטל את התמורה לידיו. בית המשפט המחוזי קבע מתחם שנע בין 24 לבין 48 חודשי מאסר והטיל על הנאשם 27 חודשי מאסר, לצד ענישה נלווית. בית המשפט העליון דחה את הערעור בכל הנוגע לתקופת המאסר.

עוד הפנה ב"כ המאשימה למדיניות הענישה שמשקפת בעונשם של מעורבים נוספים בפרשה במסגרתה הופעל הסוכן המשטרתי, הגם שעונשים אלה גובשו במסגרת הסדרי טיעון שכללו הסכמה עונשית, בין היתר בשל שיקולים ראייטיים, כדלקמן:

ת"פ (ת"א) 48001-09-23 מדינת ישראל נ' אוחנונה (28/2/2024) נאשמים 2, 3 ו- 4 הורשעו על יסוד הודאתם בעבירה של סיוע לסחר בסם מסוג קוקאין במשקל 150 גרם, כאשר נאשם 2 סייע בביצוע שתי עסקאות ונאשמים 3 ו- 4 סייעו, כל אחד, בביצוע עסקה אחת. נאשם 2 נדון ל- 22 חודשי מאסר, מע"ת וקנס בסך 5,000 ₪ ונאשמים 3 ו- 4 נדונו ל- 20 חודשי מאסר, מע"ת וקנס בסך 28,500, כל אחד. על נאשם 1, שהורשע בעבירה של תווך בכך אחת מהעסקות, הוטלו בהסכמה 30 חודשי מאסר וענישה נלווית.

בת"פ 29976-09-23 מדינת ישראל נ' חסונה (27/3/2024) הנאשמים הודו במסגרת הסדר טיעון שכלל הסכמה לעניין העונש. נאשמים 1 ו-4 הורשעו בעבירה של סיוע לסחר בקוקאין, כאשר כל אחד סייע בביצוע עסקה במסגרתה נמכר לסוכן קוקאין במשקל של כ-100 גרם. הנאשמים נדונו ל-17 חודשי מאסר ומע"ת ובעניינו של נאשם 4 הופעל מע"ת כך נקבע כי ירצה 20 חודשי מאסר. נאשם 3 שהורשע בסחר בכך בקוקאין במשקל 89 גרם נדון ל-31 חודשי מאסר, מע"ת וחולט בהסכמה סך של 70,000 ₪. נאשם 2 נמחק מכתב האישום.

בת"פ 29918-09-23 מדינת ישראל נ' אבו סייף (12/3/2024) נאשם 1 הורשע בעבירה של סיוע לסחר בסם מסוג קוקאין במשקל 24 גרם והוא נדון ל-12 חודשי מאסר ושבוע, מע"ת וחולט קטנוע; נאשם 2 הורשע בסחר בסם מסוג קוקאין, בשתי עסקאות, במשקל של 24 גרם ושל 68 גרם, והוא נדון ל-35 חודשי מאסר, מע"ת וקנס בסך 25,000 ₪.

ב"כ הנאשמים הפנו לפסיקה ממנה ביקשו להקיש על עניינם, בין היתר: בת"פ (ב"ש) 62962-06-21 מדינת ישראל נ' כהן (15/12/2022) הורשעו הנאשמים, על יסוד הודאתם, בעבירות סמים. נאשמים 1 ו-2 הורשעו בעבירות של ייבוא סם והחזקה שלא לצריכה עצמית, ונאשמים 3, 4 הורשעו בסיוע לייבוא. באישום הראשון, ייבא נאשם 1 סם מסוג MDMA במשקל של כ-3.2 ק"ג נטו. נאשם 4 סייע בכך שמסר לנאשם 1 מכשיר טלפון סלולרי לאחר שהכניס לתוכו כרטיס SIM מבצעי וכן מסר לנאשם 1 את הקוד לפתיחת מכשיר הטלפון. בהמשך, לאחר שנאשם 1 קיבל לידו את החבילה ובתוכה הסמים, צילם את החבילה ושלח את התמונות לנאשם 4. באישום השני, ייבא נאשם 2 סם מסוג MDMA במשקל של כ-3.2 ק"ג נטו. שוטר שתפס את החבילה התקשר למספר הטלפון שהופיע על גבי החבילה, כנציג חברת שליחויות. נאשם 3 ענה לטלפון ובשיחה מסר לו השוטר את מועד הגעתו לכתובת שמופיעה בחבילה. נאשם 3 עדכן את נאשם 2 לגבי מועד הגעתו של ה"שליח" לכתובתו של נאשם 2. כמו כן הורשע נאשם 3 בעבירה של החזקת סם מסוג קוקאין לצריכה עצמית. נאשמים 1 ו-2 נדונו ל-45 חודשי מאסר, כל אחד, לאחר שהמאשימה הגבילה את עתירתה ל-50 חודשי מאסר. בעניינם של נאשמים 3 ו-4 נקבע כי רף הסיוע "נמוך ביותר", שכן אין אינדיקציה לתכנון או שותפות כלשהי לייבוא ואף לא מעשה בלעדיו לא הייתה מושלמת העבירה העיקרית. בית המשפט קבע מתחם שנע בין 9 ועד 18 חודשי מאסר והטיל עליהם 9 חודשי מאסר בעבודות שירות, מע"ת וקנס בסך 5,000 ₪.

בת"פ (ת"א) 13690-04-17 מדינת ישראל נ' אסאבן (29/4/2018) הורשעו הנאשמים, על יסוד הודאתם, כך שנאשם 1 הורשע בריבוי עבירות סחר בקוקאין בכך שמכר לסוכן משטרת ביהיקף כולל של 343 גרם קוקאין במסגרת 4 עסקאות, ובהחזקה של כ-22 גרם קוקאין שלא לצריכה עצמית. עניינו של נאשם 1 קבע בית המשפט מתחם שנע בין 5 ל-7 שנות מאסר. נאשם 2 הורשע בריבוי עבירות סיוע לסחר, בכך שסייע בביצוע 3 עסקאות במסגרתם נמכר לסוכן קוקאין במשקל של כ-200 גרם. נאשם 2 נכח בשעה בה בוצעו העסקאות בביתו של נאשם 1, ונאשם 1 הורה לנאשם 2 להביא את הסמים ממקום מסתורם בדירה. בית המשפט ראה במעשיו של נאשם 2 סיוע ברף "התחתון ביותר" קבע בעניינו מתחם שנע בין שנת מאסר לשתי שנות מאסר והטיל עליו 14 חודשי מאסר ומע"ת.

בת"פ 73652-01-18 (ת"א) מדינת ישראל נ' מכאוי (12/8/2021) הנאשם הורשע בשתי עבירות סחר בסם מסוג קוקאין. באישום הראשון, סחר בקוקאין במשקל של 20 גרם תמורת 9,000 ₪ ובאישום השני היקף הסחר היה 49 גרם תמורת 22,500 ₪. בית המשפט קבע מתחם של 20 עד 47 חודשי מאסר לעסקה הראשונה ומתחם של 30 עד 60 חודשי מאסר לעסקה השנייה. עוד קבע כי העונש הכולל המתאים לתחתית המתחם הוא 36 חודשי מאסר. בעניינו של הנאשם, מצא לסטות מהמתחמים מטעמי שיקום, התחשב בתקופת מעצר ממושכת של 11 חודשים, והטיל עליו 9 חודשי מאסר בעבודות שירות.

בת"פ (ת"א) 10429-12-18 מדינת ישראל נ' מגדלאוי (30/6/2021) קבע בית המשפט מתחם שנע בין 10 ועד 22 חודשי מאסר בגין עבירה של סיוע לסחר של 50 גרם קוקאין, בכך שהנאשם מסר לנאשם אחר את אותם הסמים שבהמשך הועברו לסוכן, במסגרת העסקה;

לנוכח הפער המשמעותי בהיקף הסם, יקשה להקיש מהמתחם שנקבעו בתיקים אלה לעניין המתחם הראוי בעניינו. כמו כן, הפנה ב"כ נאשם 4 לפסקי דין שניתנו בעבירות ייבוא סמים, וסיוע לייבוא, כדלקמן: בת"פ (ת"א) 38450-09-20 מדינת ישראל נ' סקוט (1/2/2022) שם דובר בייבוא 7 ליטר של סם מסוג JBL, ובהתאם להסכמות הצדדים, הגבילה התביעה את עתירתה העונשית ל- 18 חודשי מאסר. נקבע מתחם הנע בין 12 ל- 36 חודשי מאסר, ובשל נסיבות אישיות, הוטל על הנאשם 9 חודשי מאסר בעבודות שירות, ללא ניכוי תקופת מעצרו משך כחודשיים וחצי; בת"פ (מרכז) 46786-04-18 מדינת ישראל נ' יבלנוב (14/11/2019) הנאשם קשר קשר וייבא, בצוותא, 31,243 טבליות סם מסוג MDMA, והחזיקן שלא לשימוש עצמי. נקבע מתחם הנע בין 48 עד 78 חודשי מאסר, והוטלה ענישה, תוך חריגה מהמתחם מטעמי שיקום, של מאסר למשך 20 חודשים; בת"פ (מרכז) 22140-04-18 מדינת ישראל נ' מוסקוביץ (16/9/2019) הנאשם ייבא 6 ק"ג סם מסוג קוקאין, מחולק ל- 7 חבילות והחזיק ברכבו קוקאין במשקל 0.7 גרם לצריכה עצמית. את הייבוא ביצע על רקע חובות כספיים בהם היה נתון. נקבע מתחם הנע בין 4 עד 6 שנות מאסר, והעונש נקבע תוך סטייה מהמתחם, מטעמי שיקום, כך שנדון ל-24 חודשי מאסר. עוד יש להפנות לת"פ (י-ם) 45055-01-22 מדינת ישראל נ' כהן ואח' (8/2/2023), שם נדון עניינם של 8 נאשמים במסגרת כתב אישום שמנה 12 אישומים, תולדה של הפעלת סוכן משטרת. עניינו של נאשם 6 הוא הרלוונטי לעניינו. נאשם 6 הורשע בעבירת סיוע לסחר בסמים בכך ששימש כשליח לעסקה שנרקמה בין נאשם 3 לסוכן במסגרת העביר נאשם 6 לסוכן סם מסוג MDMA במשקל של כ- 200 גרם, תמורת 26,000 ₪. בית המשפט ציין כי בעניינו של נאשם 8, שהורשע בסחר בסם מסוג MDMA במשקל 1 ק"ג והוא בעל עבר פלילי, הוטל עונש של 35 חודשי מאסר שגובש בהסדר ענישה סגור. בעניינו של נאשם 6, קבע מתחם שנע בין 9 ל- 24 חודשי מאסר והטיל עליו 9 חודשי מאסר בעבודות שירות.

מדרג הענישה והשפעתו על מתחמי הענישה בעניינם של הנאשמים

בטרם אפנה לקביעת המתחמים, ראוי להתייחס לענישה שהוטלה על נאשמים 1 ו- 3.

עקרון אחדות הענישה מלמדנו כי לצד יתר הנתונים הצריכים לעניין, יש לקיים יחס מספק של שקילות בין עונשם של נאשמים שהואשמו במסגרת אותו כתב האישום, גם מקום בו הוטלו העונשים במסגרת הסדר ענישה "סגור" (ע"פ 4407/16 וע"פ 4545/16 צרננקו ואח' נ' מדינת ישראל (9/3/2017), פסקה 11; ע"פ 325/21 רפאל ניניו נ' מדינת ישראל (29/8/2021), פסקה 15).

כתב האישום, כאמור, הוא תולדה של פרשיה במסגרתה הופעל סוכן משטרת. הסדר הטיעון שהוצג בעניינם של נאשמים 1 ו- 3 גובש בתום הליך גישור מעמיק שהתקיים לפני, בעניין הנאשמים כולם, במסגרתו שקלה המאשימה מכלול שיקולים הנוגעים, בין היתר, לתשתית הראייתית, ולענישה שהוטלה על נאשמים נוספים שהורשעו במסגרת כתבי אישום נוספים שהוגשו בפרשה.

נאשם 1 הורשע בתיווך העסקה מושא האישום הראשון, בכך שתיווך בין הסוכן לבין תומר. נאשם 1 לא היה בקיא בפרטי העסקה, לרבות בהיקף הסם. תומר דיווח לנאשם 1 על השלמת העסקה והפריש לטובתו סך של 2,000 ₪ מהתמורה. נאשם 1 בעל עבר פלילי. בעניינו מצאתי לקבל את הסדר הטיעון, שכלל כאמור הסכמה עונשית, והוא נדון ל- 16 חודשי מאסר (העונש הוטל באופן שפורט לעיל).

נאשם 3 הורשע בקשירת קשר לביצוע העסקה מושא האישום הראשון, בכך שפגש בסוכן, בדירתו, יחד עם תומר, ובמעמד זה נרקמה העסקה; עוד הורשע בסיוע לסחר במסגרת האישום השלישי בכך שלאחר ביצוע העסקה, קיבל מנאשם 5 את כספי התמורה, בסך 49,500 ₪. נאשם 3 בעל עבר פלילי לא מבוטל. בעניינו מצאתי לקבל את הסדר הטיעון שכלל גם הוא הסכמה עונשית, והוא נדון ל- 19 חודשי מאסר. כאמור, עניינו של תומר טרם הסתיים וקבוע לטיעונים לעונש במועד מאוחר יותר. אשר למדרג הענישה- לא מצאתי כי מעורבותם של נאשמים 4 ו- 5 דומיננטית לעומת הנאשמים האחרים ואיני שותפה לעמדת המאשימה לפיה יש להציב אותם מעל האחרים במדרג החומרה בתיק זה. רף הענישה שנטען מתיישב עם עונשים שהוטלו על נאשמים שלגביהם נקבע כי הם נטועים עמוק בעולם הסמים. עוד יצוין כי במסגרת הפרשה כולה- נדונו המסייעים לעונשים שנעים בין 12 חודשי מאסר, בעסקה במסגרתה נמכר סם מסוג קוקאין בהיקף מצומצם של כ- 24 גרם (עניין אבו סייף), ל- 17 חודשים שהוטלו על אלה שסייעו לעסקאות מכר קוקאין במשקל של כ- 100 גרם (עניין חסונה) ועד 22 חודשי מאסר שהוטלו על נאשם שסייע בביצוע שתי עסקאות של מכירת קוקאין במשקל 150 גרם בכל עסקה (עניין אוחוננה). לסיכום -

בהתחשב באמור לעיל, בשים לב למדיניות הענישה הנוהגת כפי שהובאה לעיל, בהינתן תקופות המאסר שהוטלו על מעורבים נוספים בפרשה ובתיק זה, ראיתי לקבוע כי מתחם הענישה בעניינו של נאשם 4 נע בין 14 ועד 40 חודשי מאסר; והמתחם בעניינו של נאשם 5 נע בין 15 עד 45 חודשי מאסר. העונש המתאים לנאשמים נאשם 4

קביעת העונש המתאים

בהינתן מתחם הענישה יש לקבוע את העונש המתאים לנאשם 4 בהתחשב בנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירות, כדלקמן:

הנאשם הודה בביצוע העבירות, בשלב מוקדם ביותר. כתב האישום תוקן באופן משמעותי בעקבות הליך גישור מעמיק, והנאשם נוטל אחריות למעשיו, מצר עליהם ומבין את חומרתם. נתונים אלה ייזקפו לזכותו בעת גזירת הדין. בהקשר זה אני ערה לאמור בתסקיר שירות המבחן בדבר השלכת אחריות על נאשמים אחרים וצמצום מחומרת העבירה. עוד הבאתי בחשבון הרשעה קודמת בעבירת סמים בגינה נדון לעבודות שירות. בעניינו של הנאשם, ראיתי ליתן משקל משמעותי לנסיבותיו האישיות, לבעיית התמכרות עמוקה ולמצוקה בה היה שרוי עובר לביצוע העבירה כפי שפורט בתסקיר שירות המבחן. עוד בהקשר זה אפנה לעדות אם הנאשם ולדברי הנאשם בדברו האחרון בעל פה ובכתב, מהם עולה כי לאורך השנים, ובטרם האירועים הטראומטיים שחווה במסגרת שירותו הצבאי, הנאשם מילא את חייו בעשייה גדושה והיה פעיל במסגרות ערכיות והתנדבותיות. עוד מצאתי להתחשב במצבו הרפואי של הנאשם- במוגבלות הפיזית עמה מתמודד ומצבו הנפשי הרגיש, המצריך טיפול ומעקב.

שמתי לפני את התקופה הממושכת בה שוהה הנאשם במעצר, את הקשיים המשמעותיים עמם מתמודד בתקופת המעצר, ובפרט לאחר פרוץ מלחמת "חרבות ברזל" אז החריפו תסמיני פוסט-טראומה מהם סובל הנאשם בעקבות אירועים קשים שחווה במסגרת שירותו הצבאי.

הנאשם, במעצרו, השכיל להסתייע בגורמי הטיפול במסגרת שב"ס. הוא נמצא במעקב פסיכיאטרי, מקיים שיחות פרטניות עם קרימינולוג ונוטל טיפול תרופתי. הוא שומר על ניקיון מסמים, עבר תכנית הכנה לטיפול "צעד ראשון" ונמצא בהכנה לפרויקט "מצפן" המטפל בתחום ההתמכרויות, במסגרתה משולב בתעסוקה במפעל, משתתף בקבוצות טיפוליות ועומד בכל כללי המשמעת הנדרשים. גורמי הטיפול בשב"ס מתרשמים משיתוף פעולה בהליך הטיפולי, הבעת מוטיבציה להעמקה בטיפול ומדווחים על תפקוד תקין, ללא בעיות משמעת. תפקודו החיובי של הנאשם כפי שעולה מן הדיווחים, ומאמציו להתגייס לטיפול עומדים לנגד עיני בעת גזירת הדין. בנסיבות אלה, נכון למקום את עונשו בקרוב לרף הנמוך של מתחם הענישה. עוד מצאתי להורות על קנס כספי, בשיעור שייקבע בשים לב כי את כספי התמורה העביר לאחר. כמו כן שמתני לפני את העובדה כי הנאשם מרצה כיום מאסר בגין עבירת סמים נוספת שביצע למחרת האירוע מושא תיק זה שנסיבותיה נטענו בהרחבה על ידי בא-כוחו. בהקשר זה ראיתי להורות על חפיפה מסוימת של תקופות המאסר, בשל סוג העבירה וסמיכות הזמנים.

נאשם 5

קביעת העונש המתאים ושיקולי שיקום

טענת ההגנה כי נתוניו האישיים של נאשם 5, בין היתר- גילו הצעיר והיעדר עבר פלילי, הודאתו בביצוע העבירה, שינוי שערך באורחות חייו ובעיקר השתלבותו בהליך טיפולי והתרשמות שירות המבחן מסיכוי שיקום ממשיים בעניינו, מצדיקים סטייה לקולה ממתחם הענישה בהתאם להוראות סעיף 40ד(א) לחוק העונשין. עמדת המאשימה כי נתונים אלה מצדיקים למקם עונשו בתחתית מתחם הענישה, אך לא לסטייה ממנו. כידוע, בית המשפט רשאי לסטות ממתחם העונש ההולם משיקולי שיקום, זאת במקרים בהם שוכנע כי קיים "סיכוי של ממש" שהנאשם ישתקם וכי רמת הסיכון להישנות ביצוע עבירות פחתה באופן ניכר (ראו ע"פ 6637/17 קרנדל נ' מדינת ישראל (18/4/2018) והמבחנים שנקבעו שם). עוד נקבע כי השימוש בסעיף זה ייעשה בזהירות ובמקרים חריגים בהם סיכויי השיקום מובהקים ומצדיקים זאת, תוך שמירה על יתר שיקולי הענישה (ע"פ 126/22 מדינת ישראל נ' פלוני (27/4/2022); ע"פ 1229/19 סלומינסקי נ' מדינת ישראל, פסקה 13 (1/7/2019)). נאשם 5 שהה במעצר משך כ- 4 חודשים ובהמשך שוחרר בתנאים מגבילים לבית אמו. תסקיר שירות המבחן מעלה כי בתקופה זו, שולב הנאשם בטיפול לעצורי בית בשלב פיקוח המעצר, מדובר בטיפול קבוצתי חד-שבועי, שנמשך 20 שבועות.

שירות המבחן ציין את הגעתו הסדירה של הנאשם למפגשים ומעורבותו הפעילה במסגרתם, את הרצון שמגלה להוסיף ולהעמיק בהליך השיקומי וההתרשמות כי ההליך הטיפולי, לצד השלכות ההליך המשפטי, סייעו לנאשם בחיזוק הקשרים המשפחתיים ובהידוק גורמי תמיכה.

עוד ציין שירות המבחן את נטילת האחריות וגילויי חרטה שהביע הנאשם, לצד התרשמות כי נדרשת בעניינו העמקה טיפולית לצורך הגברת המודעות לדפוסיו ולגורמי הסיכון בעניינו, והערכה כי מדובר בנאשם בעל יכולת להפיק תועלת מהמשך טיפול.

הערכת שירות המבחן כי ככל שיוטל על הנאשם עונש מאסר מאחורי סורג ובריח ויקטע ההליך השיקומי בעניינו- לא ניתן יהיה לשלול סיכון להישנות ביצוע עבירות דומות. מכאן, המלצת השירות לענישה שיקומית-טיפולית של צו מבחן לצד מאסר בעבודות שירות, שתוכל לסייע בהפחתת הסיכון והגברת סיכוי השיקום בעניינו.

אחיו של הנאשם, בעדותו לעונש, סיפר כי הנאשם עובד באופן יציב ומצליח להתפרנס ולצד השתלבותו בטיפול הוא עורך מאמצים רבים לתפקד באופן מיטיב הן בהיבט התעסוקתי והן בהיבט המשפחתי, הידוק מערכת היחסים עם רעייתו ותפקודו כאב מעורב ופעיל.

מן האמור עולה, כי הנאשם מצוי בשלב ראשוני של ההליך השיקומי, שכלל עד כה שיחות קבוצתיות בלבד, למשך חודשים ספורים. עוד עולה כי נדרשת בעניינו העמקה בתכנים הטיפוליים. כמו כן, שמעתי את עדויות אמו ואחיו של הנאשם לעונש, מהן עולה כי הם מבחינים בשיפור משמעותי בתפקודו של הנאשם והוא מקיים עמם שיח כנה ופתוח ומסתייע בהם ובגורמי הטיפול.

מאמציו של הנאשם להחזיר את חייו למסלול חיים חיובי ותקין, על ידי הירתמותו להליך הטיפולי במסגרת שירות המבחן והידוק מערכות היחסים המשפחתיות ניכרים, והם ראויים להערכה רבה. עם זאת, התרשמתי כי אין מדובר במקרה אשר מקים את המבחנים שנקבעו ליישום הוראות סעיף 40ד(א) לחוק העונשין ומצדיק סטייה ממתחם הענישה ההולם. לנתונים אלה נודעת חשיבות והם יובאו, כאמור, בחשבון במסגרת גזירת עונשו של הנאשם בגדרי המתחם.

מדובר בנאשם צעיר, בן 24, נעדר עבר פלילי.

לזכות הנאשם תיזקף הודאתו בביצוע העבירות, לאחר הליך גישור בעקבותיו תוקן כתב האישום באופן מהותי ביותר. הנאשם נטל אחריות למעשיו, הביע צער וחרטה כנים, הוא מבין כיום את פסול המעשים ומהתסקיר עולה כי ההליך המשפטי מהווה גורם הרתעה משמעותי עבורו.

הנאשם נשוי ואב לתינוק כבן 10 חודשים, מכאן ברורה הפגיעה בבני משפחתו הכרוכה בהטלת עונש מאסר על הנאשם.

את העבירה ביצע על רקע חובות כספיים עמוקים אליהם נקלע עובר למעצרו, שהתעצמו לאחר הולדת בנו, זאת לצד קשרים בעייתיים שניהל והסתרתם מסביבתו הקרובה. כאמור, הנאשם ערך מאמצים רבים לשנות את אורחות חייו לטובה. הוא עובד ומקיים שגרה תפקודית, וכן שיתף פעולה בהליך טיפולי כפי שפורט לעיל.

עוד מצאתי להתחשב בכך שמדובר במאסר ראשון שירצה הנאשם, על הקושי האינהרנטי הברור הכרוך בכך. בנסיבות אלה, ראיתי לקבוע את עונשו בתחתית מתחם הענישה.

לאור כל האמור, אני גוזרת על הנאשמים את העונשים הבאים:

נאשם 4

א. מאסר לתקופה של 16 חודשים, החל מיום מעצרו 6/9/2023 בחופף ובמצטבר למאסר אותו מרצה כעת, כך שסך הכל ירצה הנאשם 18 חודשי מאסר בפועל.

ב. מאסר על תנאי של 9 חודשים וזאת למשך שנתיים מיום שחרורו, שלא יעבור עבירת סם מסוג פשע.

ג. קנס כספי בסך 20,000 ₪ או 4 חודשי מאסר תמורתו. הקנס ישולם ב- 10 תשלומים רצופים ושווים, כאשר הראשון בהם ביום 1/4/2025 ובהמשך בכל 1 לחודש שלאחריו.

נאשם 5

א. מאסר לתקופה של 15 חודשים, בניכוי תקופת מעצרו מיום 6/9/23 ועד ליום 13/12/23.

ב. מאסר על תנאי של 9 חודשים וזאת למשך שנתיים מיום שחרורו, שלא יעבור עבירת סם מסוג פשע.

ג. קנס כספי בסך 30,000 ₪ או 5 חודשי מאסר תמורתו. הקנס ישולם ב- 10 תשלומים רצופים ושווים, כאשר הראשון בהם ביום 1/9/2025 ובהמשך בכל 1 לחודש שלאחריו.

זכות ערעור כדן.

ניתן צו כללי למוצגים לשיקול דעת קצין משטרה.

ניתן היום, ה' אלול תשפ"ד, 08 ספטמבר 2024, במעמד הצדדים.